

Szerkesztési iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak.
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 130. szám.

Szombat június 6.

Állattenyésztésünk fejlesztése.

— június 6.

Darányi Ignác földmívelési miniszter legutóbb egy rövid 12 szakaszos törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé. De amily rövid a javaslat, éppoly messze kiható és fontos célokat szolgál. Ha gondosan áttanulmányozzuk a hozzácsatolt indokolással együtt, be kell ismernünk, hogy rövidege dacára meg van benne minden, ami mezőgazdaságunk legfontosabb ágának — az állattenyésztésnek fejlesztésére alkalmas, hogy felvehessük e téren a versenyt az előbbre haladott nyugati államokkal.

Mélyen érzett, nagy hiányt pótol e javaslat. A mezőgazdasági kultúra fejlődése az állattenyésztés fejlesztése nélkül teljesen lehetetlen. Mert, mint azt a javaslat indokolása is hangsúlyozza, „a mezőgazdaság terén, a mezőgazdasági termékek világpiaci versenyében azon országok vezetnek és győznek, melyek az állattenyésztés rendkívüli értékének felismerésével és teljes kihasználásával — a világpiaci igényekhez a követelményeknek megfelelően alkalmazkodnak“.

Habár az utóbbi években a kormány tetemes áldozatokat hozott s szép eredményeket is mutathat fel az állattenyésztés terén, még mindig messe elmaradunk attól, ahol lennünk kellene.

A tapasztalat eléggé bizonyítja, mily szükséges állattenyésztésünk fejlesztése érdekében egy elhatározó lépést tennünk. A tejjel-mézszel folyó Alföld évről-évre érdemtelenebbé válik erre a megtisztelő jelzőre. Az egyoldalú termelés, a közlegelők feltörése, híres termőképességét fokozatosan, de biztosan aláássák.

Hegyi és havasi legelőink mindennek inkább nevezhetők, mint legelőnek. Holott éppen ezek volnának hivatva, hogy helyes

kezelés mellett állattenyésztésünket erős egészséges anyaggal lássák el. Hiszen Svájc egész állattenyésztése a havasi legelőkön fejlődött oly nagyszerűvé.

De ez a kérdés a fogyasztót sem hagyja érintetlenül, hiszen örökösen halljuk a panaszokat a hus és a tej drágasága miatt.

Ezeket a visszas állapotokon kíván változtatni Darányi miniszter a Ház asztalára letett javaslatával s ha a törvényintézkedéseit megfelelően végrehajtják, remélhető, hogy állattenyésztésünk s ezzel mezőgazdaságunk is újabb hatalmas lendületet vesz.

A torontali községek neveinek rendezése.

— június 6.

Az országos községi törzskönyvezési bizottság tudvalevőleg a még múlt évben befejezte a torontálvármegyei községnevek rendezési munkálatait s megállapodásait közölte a vármegyével, hogy azokat a községek meghallgatásával, s a törvényhatóság határozatával, illetve javaslatával kiegészítve terjeszse az országos törzskönyvezési bizottsághoz és az országos statisztikai hivatalhoz.

A kérdésben a törvényhatóság a májusi közgyűlésen már határozatot hozott s most a vármegye alispánja fölterjesztette a községek neveinek rendezése dolgában hozott községi határozatokat, valamint a törvényhatóság határozatát, hogy miképpen állapítsanak meg a községek nevei.

A kimutatás szerint a törvényhatóság kevés kivétellel hozzájárult a törzskönyvezési bizottság megállapításához, azonban a községek tulajdoni részben ragaszkodnak régi neveikhez.

Akadnak emellett olyanok, amelyek hozzájárulnak az új névhez, vagy más magyarosabb nevet kívánnak, viszont ezek mellett vannak olyanok, amelyek eddigi jó magyar neveik helyett idegen hangzású névre hoztak határozatot. Ilyenek például Keviszöllös, amelynek nevét a köz-

ség Szelens-re kívánja változtatni, Ozora Uzdin-ra, Karátsonyiliget Szokas-ra, Kisösz Gottlob-ra, Kiskomlós Osztern-re.

Sándorfalva, Lajosfalva, Dolác, Tolvádia, Ujfalu, Horvátkecsa, Német, Románkecsa, Keresztes, Szerbneuzina, Rudolfsnád, Torontál-Erzsébetlak, Tótaradac, Szerbpadé, Topolya, Kis-ia, terem Németcsanád, Szerbnagyszentmiklós, Homolic, Cseba, Dinyás, Ivánda, Magyarittele, Szentpéter, Torda, Jázova, Majdán, Monostor, Soultourn hozzájárulnak az új nevekhez, egyik-másik viszont, ha nem maradhat meg régi neve mellett, maga csinált új nevet. Így Németcornya, vagy régi nevét óhajtja, vagy Csekonicfalvára kéri változtatni, Szőreg „h“-val akarja (Szőregh) iratni a nevét, Kisorosz Torontál-orosz akar lenni, Dinyás Torontál-Dinyés, Sztarcsova Sztarcsó, Topolya Torontál-topolya, Nagyteremia vagy a régi nevét kívánja, vagy pedig Maraföld akar lenni, Torontál-Erzsébetlak Erzsébetháza, Keresztes Torontálkeresztes, Gád Gaad, Dolác Dóczyfalva.

A fentiek után, amelyek érdekes bepillantást engednek a községek lakosságának felfogásába s ugyisintén nemzetiségi szempontból is tanulságosak, adjuk itt azoknak a torontali községeknek a névsorát, amelyek új nevet kaptának, a következőképpen:

Dobrica—Kevedobra.
Háncsa—Iloncz.
Románpetre—Petre.
Sándorfalva—Ujsándorfalva.
Baranda—Baranda.
Czrepaja—Cserépalja.
Idvor—Hidvár.
Jarkovác—Arkod.
Lajosfalva—Nagylajosfalva.
Oppova—Apaháza.
Ozora—Ujozora.
Tomasevác—Tamászlaka.
Bánlak—Bánlaka.
Dolác—Dóca.
Istvánvölgy—Istvánvölgye.
Olszenicza—Oszencize.
Tolvádia—Tolvád.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Apró mesék.

1. A becsületes adós.

Ujhelyi Lipóttal, a néhány év előtt tragikus halált halt parasztmilliomossal történt, hogy egyszer kikergette kétszáz forint kölcsönrel egyik kiskereskedő ismerősét.

— Mikor adja vissza?
— Két hét múlva.
— El is várom.

A két héttől két nap hiányzott még, mikor jön a kereskedő a pénzzel.

— Kedves Ujhelyi ur, köszönöm a szives jószágát, itt a kétszáz forint.
— Micsoda pénz ez?
— Amit kölcsön tetszett adni.

— Én? — csodálkozik Ujhelyi. — Én nem adtam, bizonyára összetéveszt valakivel.

— Már engedelmet kérek, csak fogom tudni, hogy ki tesz velem szivességet! Hiszen följegyeztem!

— Én pedig nem jegyeztem föl, tehát nem igaz, kedves Kohn ur.

Az ember most már könyörgésre vette a dolgot, valósággal rimánkodott, hogy ő ilyen, meg olyan becsületes ember, ne tegyenek vele ilyen csúfot, végtére meglágyult Ujhelyi szíve is, elfogadta a pénzt. A végén azonban megjegyezte:

— Hallja, maga Kohn, sosem hittem, hogy maga ilyen nagy gazember.

— Én? — rémüldözött az ember.
— Igenis, maga!
— Aztán mit vétettem?

— Maga megadja most a kétszáz forintot, mutatja ezzel, hogy milyen becsületes, a jövő héten pedig kér ötezzret azzal a szándékkal,

hogy adósom marad velem. Hát ezért gazember maga!

2. Mi van eladó?

Az Alföldön érdekes hymen-hírről beszélnek mostanában az emberek. A fiatal jegyes-pár egyike sem milliomos, jöllehet, a leány apja közel áll hozzá koronában. A legény hét szilvafás magyar, a hét szilvafa a leány apjának egyik tanyájára vetett árnyékot. (Ambátor, ha lehet hinni a rossz nyelveknek, magára a tulajdonosra a multja vet árnyékot egynémely gyanus meggazdagodási akció révén.)

Elég az hozzá, az ifju tartotta a jó szomszédokat megillető barátságot, alkalomadtán át is nézett a tanyára.

— Ezt a kis homokfutót megvenném, bátyám. Eladó-e?
— Eladó.

Alkudtak egy ideig, aztán elintézték az üzletet.

— Volna-e bátyámnak valami alkalmas kukoricamorzsolója?
— Kerül.

— Megvenném.
Ez is rendbe jött hamar. Az istállók felé tartva, a fiúnak egy háts paripa ötlött a szemébe.

— Eladó? Szükségem volna rá.
— Négy százötven pengő az ára.
— Tehát négy száz.
— Legyen.

— Lássá, bátyám, milyen jó nekem! Nem kell a városba mennem, kerül itt minden. Ejnye mire is volna még szükségem?

A nagyobb gazdát mulattatta a dolog, azt mondta:

— Már pedig nekem nincs más semmim eladó.
S mint aki tréfára is hajlandó, mosolyogva tette hozzá.

— Csak egy eladó lányom van.

— Épp azt akarom kérni, kedves bátyám, ha lenne olyan kegyes...

A félmilliomos megütödére kapta föl a fejét, morgott is valamit, hanem azért jelenleg úgy áll a bál, hogy a nagyobb birtok a legjobb uton halad. A hét szilvafa ugyanis nem vet már reá árnyékot. Igen furesa is volna, hogy a sajátját is lebecsmérelje valami, ha mindjárt szilvafa is az.

3. A hűséges Károly.

Ez a történet még a pincérsztrájk idejéből való.

Károly, minden rendű és rangu bohémek Károlya, aki kerek husz esztendő óta szolgálta az üzletet, valami bolond levegőtől megcsapatva, engedett az erőszaknak és kivonult ő is a sztrájkanyára.

Őskori vendégek, akik csak úgy itták meg jóízűen a pikkolójukat, ha Károly helyezte azt eléjük, jó forrón, öreg zsidósan vastag, talpas pohárban, — csóváltgatták a fejüket, hogy ezt így nem hitték volna, meg ugy nem hitték volna. A főpincér pápaszemes, komoly ember, szóltanul járkált, mert ha már ez is megtörténhetik, akkor csak a világ összedülése van hátra.

— Károly ezt nagyon meg fogja banni!
Károly ezalatt vergoniákat szitt a sztrájkanyán és szidta a vagyonos osztályt.

A tulajdonost nagy indulat emésztette:
— Hogy a többi elhagyott, — hagyjjan. De Károlynak nem bocsátom meg soha. Ide többé nem is teszi be a lábát.

Uj emberek jöttek az üzletbe, hárman és elbabráltak fél órán keresztül az ujságok be-rakásával, holott Károly egymaga meg volt ezzel tíz percen belül; ama komoly, őskori vendégek keserűnek, izetlennek találták a kávé és találkozván olykor Károlylyal, bizonyos szelid mélabu hangján adták föl neki a szót:

— Gondolja meg!

Ujfalu—Torontálujfalu.
 Horvátkecsa—Köcse.
 Kisjécsa—Kisejese.
 Nagyjécsa—Nagyejese.
 Német—Bregszónémeti.
 Románkecsa—Nagyköcse.
 Fodorház—Fodorháza.
 Horvátneuzina—Kisnezsény.
 Istvánföld—Istvánfölső.
 Keresztes—Ujkeresztes.
 Románzárcsa—Szárcaatele.
 Szerbneuzina—Nagynezsény.
 Ernesztháza—Ernháza.
 Ittvamok—Törzsudvarnok.
 Jankahid—Jankahida.
 Kistorák—Kistárnok.
 Klekk—Kelek.
 Lázárföld—Lázárfölső.
 Nagytörök—Nagyváros.
 Németécsk—Alsócecsahida.
 Németelemér—Alsóelemér.
 Orlovát—Orlód.
 Rogendorf—Szöllősdvarnok.
 Románécska—Felsőcecsahida.
 Rudolfsnad—Rezsőháza.
 Szerbaradác—Alsóaradi.
 Szerbelemér—Felsőelemér.
 Torontálérzsébetlak—Nagyérzsébetlak.
 Tótaradác—Felsőaradi.
 Basahid—Basahida.
 Mokrin—Homokrév.
 Nagyteremia—Alsóteremi.
 Szerbpadé—Padé.
 Topolya—Töröktopolya.
 Kisteremia—Felsőteremi.
 Németcsanád—Öcsanád.
 Németnagyszentmiklós—Németnagyszentmiklós.
 Nyerő—Nyárrév.
 Szerbcsanád—Nagycsanád.
 Szerbnagyszentmiklós—Nagycsanád.
 Almás—Torontálalmás.
 Franzfeld—Ferenczhalma.
 Glogon—Galagonyás.
 Homolic—Omlód.
 Sándoregyház—Sándoregyháza.
 Szeferkerin—Szekevény.
 Sztarcsova—Tarcso.
 Csebza—Csebze.
 Dinyás—Dinnyés.
 Ivánda—Ivánd.
 Jánosföld—Jánosfölső.
 Magyaritebe—Alsóitebe.
 Német- és Szerbárdány—Párdány.
 Szerbitebe—Felsőitebe.
 Szerbszentmárton—Öscentmárton.
 Lovrin—Lóránt.
 Pészak—Homokos.
 Szentpéter—Nagycentpéter.
 Beodra—Böldre.
 Karlova—Károlyháza.
 Kumán—Kumánd.
 Torda—Torontáltorda.
 Tarras—Tiszatarros.
 Jázova—Hódegyháza.
 Majdán—Magyarmajdány.
 Monostor—Kanizsamonostor.
 Óbéba—Óbék.

Károly valóban igen hamar jóllakott a szocializmussal, mert hiába szidta a tökélet, azt tapasztalta, hogy neki ebből nincs haszna. Ugyanazért egy szép napon, éppen mikor fél tizenkettőt ütött az óra, beállított a kávéházba és rakosgatta rendbe a szörnyen összedobált ujságokat.

Nem szól senkinek, annál nagyobb megöröködést keltett a jelenléte és szállt sugva a hír:

— Károly visszajött!

Károly később rátámadt az ifjabb és új pincérhadra, komoly nyakleveseket helyezve kilátásba, ha még egyszer port hagynak a székeken, míg később pedig előkerült a tulajdonos is.

— Mit csinál maga az üzletben? — kérdezte tőle? Ki hitta?

Károly pedig, éppen foglalkozva valamivel, hátra sem nézett, csak annyit mondott:

— Én jól érzem itt magam. Akinek nem tetszik az üzlet, az elmehet.

Mint hogy pedig a kávéház tulajdonosnak felette tetszett az üzlet, jól is érezte magát — akárcsak Károly — egész természetesen ott maradtak, amiből önként következik, hogy ősrégi törzsvendégek szája ize szerint soha olyan jó kávét nem kaptak, mint mostanában.

Bob.

Szerbkeresztur—Ókeresztur.
 Torontáljózseffalva—Józseffalva.
 Czernya—Cserény.
 Grabác—Garabos.
 Kisvizesda—Vizeds.
 Magyarczernya—Felsőcserye.
 Németczernya—Alsócserye.
 Seultourn—Szentborbála.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 $\frac{1}{2}$ ó. tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 7 $\frac{1}{2}$ óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Junius 6. Rendkívüli városi közgyűlés.
 Junius 15. Közig. bizottság ülése.
 Junius 19. Megyei állandó választmányi ülés.
 Junius 20. Megyei állandó választmányi ülés.
 Junius 22. Rendkívüli megyei közgyűlés.

Pünkösöd.

A keresztény világnak egyik legszebb, legköltőibb ünnepe Pünkösöd. Innét és túl a tengeren, ahová csak elhatott a világot megváltó Istenember igéje, a templomok tornyaiban megkondulnak a harangok e napon, hirdelve, hogy az Eszme, mely keresztülment a Kálvária vérekeresztjén, mely diadalmaskodott a Golgothán: nem halt meg, él és élni fog, amíg az ég, föld és tenger összeomlanak a világ végeztéig, mindörökké.

És talán az Eszmet ünnepli a természet is, amely ilyenkor ragyogó díszben pompázik, hirdelve az emberszeretet nagy eszméjét. Amerre a szem tekint, odakünn a mezőn, a lomboktól koronázott erdők árnyékában, a hegyek sziklahasadékai közt, a csobogó patak partján mindenütt virágok hintik hódító illatukat. A rózsák kifejtik pompáját s pünkösöd hajnalára kipattanó bimbója valami édes titkot rejteget magában. Egy kristálycseppet, egy könnyharmatot, melyet, amíg aludt a világ, valami szerelmes tündérlány, vagy egy itt lent járt angyal hullatott szirmai közé. A lilium lehajtja kék virágát s megcsókolja a futó habokat. Himes szőnyeg borítja be a világot s míg megkondul a hajnal harang imára hívó szava, berekben, a lombok árnyán, a vetések zöld kalásza között felzeng a madárdal, a természetnek szelid kis dalosa is szeretetről mond édes, vagy vig dal egymásnak, párjának.

Ott künn a mezőn, benn a kis faluban, a tanyasorok közt, megszünik a gyűlöletet szülő életküzdélem, elhal a zaj, csak valahol a kertek alján, illatot szóró orgonabokornak zöld füves tövében, ott szólal meg a pásztor tilinkója s átrezg a tájon messze-messze, egészen odáig, ahol egy szép leány öntözi virágait bogárhátú kis ház zöldsalus ablakán:

Nem anyától lettél,
 Rózsafán termettél,
 Piros pünkösöd napján
 Hajnalban születted.

Mert a magyar népek is egyik kedves ünnepe a pünkösöd s mint mindent, amit szeret, beszövi ezt is dalaiba, költészetébe s földsziti képzeletének aranyszáláival.

A római katolikus plébánia-templomban a pünkösdi ünnepek alkalmából az istentiszteletek reggel 7 órakor kezdődnek, az ünnepi nagymise pedig mindkét napon 10 órakor lesz.

— **A koronázás évfordulója.** Junius 8-ikán, pünkösöd másodnapján lesz 41-ik évfordulója annak, hogy Ferenc Józsefet magyar királyllyá koronázták. A koronázás évfordulóját, mint minden esztendőben, az idén a szokásos kegyelettel ünnepli meg az ország, valamint Nagybecskerek város lakossága is s az évforduló napján a templomokban hálaadó isteni tiszteleteket tartanak.

— **Rendkívüli megyei közgyűlés.** Torontál-vármegye törvényhatósága az időközben összegyűlt ügyek elintézésére június 22-én délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlést előkészítő állandó választmányi ülések június 19-ikén és 20-ikán, mindenkor délután fél 4 órakor lesznek.

— **A zombolyai kiállítás.** Zombolya közséje, mint lapunknak jelentik, már nagy díszben várja a kiállítás holnapi megnyitásának ünnepségeit. A kiállítást, úgy volt, hogy Szerényi József államtitkár nyitja meg, Szerényi azonban táviratilag tudatta, hogy gyöngékedése miatt nem jöhet el. Helyette dr. Szűrny János kereskedelmi miniszteri tanácsos fogja a kereskedelmi kormányt képviselni. A kiállítás díszelnöke Botka Béla főispán és elnöke Jankó Ágoston alispán, részt vesznek a kiállítás megnyitásán s holnap reggel automobilon mennek ki Zombolyára. A megnyitás napjának programja a következő: Holnap korán reggel tenyészkiállítás, reggel 8 órakor a kiállítási elnökök ünnepélyes fogadtatása, délelőtt 11 órakor megnyitás, délután 1 órakor díszebéd (Riemschneider-szálloda), 3 órakor színház, délután 5—7 óráig honvédezené a kiállítás területén, este 8 órakor dalünnepély és honvédezenekar hangverseny (Riemschneider-szálloda).

— **Jubileum az izr. hitközségnél.** A nagybecskereki izr. hitközség ma, a Saboth ünnep második napján kétszeres ünnepet ült, amennyiben ez alkalommal két kiváló tagjának, Léwin Ármín főkántornak 40, Löffler Jónás hitk. titkárnak pedig 25 évi működésüket ünnepelte. A jubilaris ünnepély a zsinagógában az istentisztelet keretében folyt le. Dr. Klein Mór főrabbi Léwin Ármín főkántort a tórához hívta fel és ott lelelemelő szónoklatban esetelve helybeni 30 évi működésének érdemeit, meleg szavakkal szerencsét kívánt neki. Miután a kibővített énekhar szép egyházi dalt énekelt, ismét dr. Klein Mór lépett a szószékre, ahonnan lelkesítő ünnepi szónoklatot tartott. A tudós főrabbi a tizparancsolatnak kilencedikét — ne tégy hamis tanúságot felebarátod ellen — választotta szónoklatának tárgyul és e kereten belül kiemelve a kettős jubilaris ünnepély jelentőségét, megköszönte a hitközségnek nemcsak gondolkodásán alapuló áldozatkészségét, melynek köszönhető, hogy hivatalnokjai nem kívánkoznak ki a hitközség köréből, hanem ott, amint azt a mai példa is mutatja, becsületben és buzgó eredménydus munkásságban megőszülnek. A szokásos halotti istentisztelet után az ünnepély, amelyen 15 Oroszországból kiülözött szegény zsidó is részt vett, véget ért.

— **A Katinca-pusztá ügye.** A városi állandó választmány tegnap délután dr. Perisics Zoltán polgármester elnöke alatt ülést tartott, amelyen heves vita után a polgármesternek a Katinca-pusztá parcellázási ügyében előterjesztett s általunk már ismertetett javaslatát elfogadták. Az állandó választmány egyben elhatározta, hogy javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a Katinca-pusztá ügyében készitendő memorandumot monstre küldöttséggel nyujtassa át a földmivelésügyi miniszternek.

Az ügygyel ma délután foglalkozott a városi közgyűlés is, a melyről legközelebb számolunk be.

— **Postaküldemények kézbesítése a külteleken.** A temesvári posta- és táviratigazgatóság ma arról értesítette a városi tanácsot, hogy f. hó 10-étől kezdve azokat a postaküldeményeket, melyek a bégaparti állomástól a kórházig elterjedő kültelekre szólnak, a posta maga fogja a címzeteknek kézbesíteni. Ezen szolgálatot eddig a városi rendőség teljesítette.

— **Gazdaünnepély Grabácson.** Pünkösöd másodnapján Grabácson állatdíjazással és versenynyel összekötött nagy gazdaünnepély lesz, mely igen nagyszabásúnak ígérkezik. Az ünnepélyen részt vesz Csekonics Endre gróf v. b. t. tanácsos, Botka Béla főispán, Jankó Ágoston alispán, Csekonics Sándor gróf, a földmivelési miniszter képviselőjében Losonczy miniszteri tanácsos, Poroszkay Béla megyei főügyész, dr. Mihálovics Ödön megyei árvászeki elnök stb. Az állatkiállítást fél 10 órakor nyitják meg, délből 12 órakor társasbéd lesz, délután sik- és ügetőverseny, este pedig műkedvelői elő-

Mindenki használja ki a kedvező alkalmat, a meddig a készlet tart.

Fiu öltönyök 4 K.-tól kezdve

Fiu felöltő 8 „ „

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

Női- és leány-raglan és felső kabát 5 koronától kezdve

Uri- és leány-kimono és gallér . . 8 „ „

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

Uri öltönyök 15 K.-tól kezdve

Uri felöltő 15 „ „

Telefon 141.

KOVÁCS GEDEON

275—34.26

angol szabó-műhely.

Telefon 141.

adás és táncmulatság. Az ünnepély rendezése körül Vihely Géza, Grabác község kitünő jegyzője buzgólkodik s előreláthatólag minden tekintetben kiváló sikerrel fog lefolyni.

— **A vert csipke.** Nehéz technikájú csipke-faj. Ezt a gyermekortól kezdve kell gyakorolni, hogy a keskeny szalagok világából a betétek, gallérok, zsebkendők stb. világába átléphessünk. Amit e nemből a csipkeállítás bemutat, szépen igazolja a fokról-fokra való haladást a keskeny szalagu hálóképzéstől egész a széles, csillagos és virágos bordűrökig, melyek kelengyétárgyak díszítésére szolgálnak. Egy évi kurzus alatt elért eredmény ez, melyet Engel Ilona kisasszony, a vertcsipke csoport vezetője, lelkes ügybuzgalmának és tárgyismeretetének köszönhetünk. Holnap délelőtt, tekintettel az ünnep istentiszteletére, a kiállítás zárva lesz. Délután azonban 5-től 7-ig ismét nyitva lesz a közönség számára és ugyanekkor, fél 6 órakor, a kiállítás záró aktusa fog megtartatni.

— **Vizsgák a Messinger-féle intézetben.** A Messinger-féle leánynevelő intézetben a vizsgálatok sorrendje a következő: Junius 11-én hittanvizsgák. 20-án d. u. 6 órakor tornavizsga. 21-én d. e. 10 órakor zenevizsga és önképzőköri záróünnepély. 22-én d. e. I. és II. elemi oszt., d. u. III. és IV. elemi oszt. 23-án d. e. I. polg. oszt., d. u. II. polg. oszt. 24-én d. e. III. polg. oszt., d. u. IV. polg. oszt. 25-én d. u. tanári értekezlet. 29-én d. e. 9 órakor háláadó istentisztelet, bizonyítványok és értesítők kiosztása. Az osztályvizsgák d. e. 9 órakor és d. u. 3 órakor kezdődnek.

— **A bégaparti sétatér.** Grünbaum Arnold, aki városépítési dolgokban ismeretes kiváló és praktikus érzékkel bír, most a bégaparti sétatér hiányainak orvoslása érdekében beadványt intézett a városi tanácshoz. A beadvány, amelyet a város biznyára mindenesetre meg fog szivlelni, a következő:

Tekintetes városi Tanács! Városunk sétányokban való hiánya, különösen most a tikkadt nyári hónapokban érezhető, amikor a hőség által szenvedő lakosság szükségét érzi egy nappal, mint este a kerti hűvös levegőnek. A kis sétány Amerikában negyedik a Bégaparton, a volt Agencia helyén hivatva volna némi kellemetességet nyújtani, ha következő fogyatékoságain segítene: Utai ugyanis igen rosszak, a mélyebb helyek futóhomokkal vannak kitöltve, ami a sétáló közönség cipőit és ruháit annyira bepiszkítja, hogy az ember inkább lemond ezen park látogatásáról. Könnyű szerrel s nem nagy költséggel lehet az utakat vagy kavicssal, vagy apróra tört kővel vagy nedvesített vakolat-törmelékkel olyanná alakítani, hogy ez megfeleljen. Azonkívül csekély költséggel legalább kétszer locsolni lehetne ezen kis parkot, ott közvetlen van a Béga s ha oda lesz vezetve egy régi tűzoltó-fecskeendő, csöve a folyóba eresztve, remekül elvégezhető ezen locsolás. Este pedig ezen sétányt nem lehet látogatni, mert sötét. Nem nagy dolog, mikor a városnak olyan kiterjedt városi világítása van, ezen kis parkban még néhány villamoslámpát alkalmazni. Így aztán a park este is hozzáférhető lesz s hálára fogja kötelezni a városi Tanács a sétányokban szegény becskerekieket, épüget, mint a park mentén lakókat, kiknek lakásai állandó bizonytalanságban vannak a sötét parkban éjszaka bujkáló csavargók elől. De míg a park este világítva nincsen, ezen vidék egyáltalában közbiztonsági szempontból nagyon is visszamaradt. Ezen csekély beruházások most annál inkább időszerűek, mert az új törvényház-palota körüli vidék szabályozása által folytatva a parkkal, hivatva van Nagybecskerek város egyedüli sétányját képezni. Ezen javaslatom elintézéséről írásbeli értesítést kérve, Nagybecskereken, 1908. június 4-én hazafias tisztelettel: Grünbaum Arnold.

— **Az alkohol áldozata.** Dragojlov Mila perlaszi lakos, aki mint kőműves Románécskán dolgozott, f. hó 2-án nagyot mulatott, este 9 óra felé pedig nagy lármával támolgott a falun végig. A vele szemközt jövő éjeli ór csendre intette, majd pedig mikor szembeszállt vele, le akarta tartóztatni, de a részeg ember kést rántva, az écskai rendőrhatalom karjaiból kiszabadította magát, egyenest a Bégának iramodott és a vízbe ugrott. Éjjeli ór, majd a később hozzácsatlakozott községi írnok és a végrehajtó igyekeztek őt a vízből kicsalni, de a részeg ember azt kiáltotta: — Tiszteltetem a perlasziakat, — a gátnál várhatnak.

Azután a hullámokba vetve magát, a víz alá merült s többé nem is került elő elve, csak a holttestét vetette tegnap partra a víz.

— **Pagliano-szirup.** Az egyedüli valódi, világoskék Girolamo Pagliano-védjeggyel ellátott Pagliano-szirup kiválóságát igazolja ama tény, hogy ezen különlegesség mint legjobb vértisztító szer, Pagliano-szirup folyékony és poralakban 1838. óta sok ezer családnál eredményesen bevált. Kiváló orvosi rendelésre enyhén működő hashajtóerővel a székrekedést és annak hátrányos kö-

vetkezményeit megszünteti s vértisztítóan hat. Rendelések címzendők: Girolamo Pagliano tanárhoz, Florenz A/42. via Pandolfini. 2.1

— **Talált ló.** Az Oppova-negyedbeli közbirtokosság legelőjén május 24-én egy barnaszőrű mén maradt gazdátlanul. A rendőrség most közli, hogy a ló nála van gondozásban s igazolt tulajdonosa ott átvetheti.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Lang András, rk. üzletvezető és Holzmayer Erzsébet rk. — Szabó János, rk. napszámos és Wendel Klára, rk. — Leitheim Miklós, rk. napszámos és Weiman Ottilia rk. — Weisz Károly, rk. asztalos és Pálffy Teréz rk. — Pavlov Radoszláv, rk. hajóslegény és Gligorov Katalin rk.

Születések: Momirov Voin, rk. cipész, leánya. — Staity Ignác, rk. földmives, leánya. — Schmidt Mihály, ág. ev. géplakatos, leánya. — Malasev Mária, rk. napszámosnő, leánya. — Csókás Magdolna, rk. napszámosnő, fia. — Bárány Béla, rk. főgimnáziumi tanár, leánya.

Halálozások: Zsivkov Márkné, rk. 24 éves napszámosnő, genyverűség. — Tabacski Vazul, rk. 2 hónapos, görcsök. — Gyurász Vilma, rk. 3 éves, tüdőlob. — Csorba István, rk. 6 éves, tüdőlob. — Milenov Boszilyka, rk. 2 éves, tüdőlob. Radovanecsev Vidoszava, rk. 5 éves, veselob. Gavrilov Mária, rk. 8 éves, tüdővész. — Konkoly Hedvig, rk. 3 éves, szivhűdés. — Berger Ferencné, rk. 69 éves, aggkór. — Tabacski Szmiljana, rk. 4 éves, veselob. — Radu Anna, rk. 12 hónapos, görcsök.

Lapunk legközelebbi száma a pünkösdi ünnepek miatt kedden a rendes időben jelenik meg.

Esküdtszék.

Bosszuálló szerelmes.

A júniusi esküdtszéki ciklus mai utolsó napján Todor (Paszku) István rk. 32 éves napszámos nagybecskereki lakos, gyilkosság büntetének kísérlete miatt állt az esküdték előtt.

Todor István már régóta szerelmes volt Krajnik János nagybecskereki lakos Szida nevű leányába. Egy év óta vadházasságban is élt szerelmével, annak apjának, Krajnik Jánosnak a házában. Az öreg Krajnik március hóban azonban ráunt munkakerülő „vejére” és azt rövidesen elkergette a portájáról. Todor István erre véres bosszút esküdtött ellene. Forgópisztolyt és töltényt vásárolt és miután próbálövészekkel a fegyvernek használhatóságáról meggyőződött, folyó évi március hó 9-én lesbe állott és Krajnikot, aki semmi rosszra nem gondolva, az esti órákban hazajött, három lövéssel fogadta. Szerencsére Krajnik csak a karján sebesült meg egy golyótól, a többi célt tévesztett. Todor István, mikor látta, hogy áldozata összeesik, futásnak eredt és Versecre menekült, ahol a forgópisztolyt egy koresma udvarában az ott felhalmozott fakészletbe rejtette el. Versecről azonban a szerelem ismét Becskerekre vonzotta vissza s itt a csendőrség letartóztatta.

Az esküdtszék a mai tárgyaláshoz következőkép alakult: Elnök Junker János, szavazóbírák: Junga Aladár és Szilágyi Lajos, jegyző dr. Bertin Lajos, ügyész dr. Konyovics György, védőügyvéd dr. Chiroi Demeter. A sértett képviseletében megjelent dr. Eibeschütz Miksa ügyvéd.

Rendes esküdték: dr. Pivniczky János, Nagy József, Nagy Mátyás, Szalay Pál, Fejes Imre, Pálkás János, Wetzl Ödön, id. Ambrus Sándor, Belovay Menyhért, Asztalos Imre, Pintye Gyura, Oszlanczy András. Pótesküdt Schmidt János.

A vádlott tettét beismeri. Ítélet csak késő este várható.

Heti rovat.

— június 6.

Circumdedertunt . . . A közöskonyha tehát bevárta a feloszlásra legalkalmasabb időt, a pokoli nyári hőséget, amikor minden szervezet a feloszlásnak van kitéve és jobb létre szenderült. Ebből az egyszerű tényből a logika egyenes útján az a megállapítás következik, hogy a közöskonyha sok mindenre volt képes, elszaporodásra és nyájas, valamint ellenséges indulatoknak nagyban való felkeltésére, éppen csak egyre nem volt képes: éleltre. És ezt a konzekvenciát is meg kell szorítani azzal, hogy Nagybecskereken és a miénkhez hasonló beosztású társadalmakban kénytelen csupán a közöskonyha kumulatív jogait az egyes családi tüzhelyeknek visszaadni, de magának az eszmének születési bizonyítványába a „halvaszületett” adatját mégsem venném be feltétlen bizonyossággal. Mindezt pedig

nem azért hangsúlyozom, mintha főzőkanállal a kezemben hősi elszántsággal óhajtanék neki menni az intézmény minden ellenségének. Nem. Az én izmaidat a közöskonyha főztje nem erősítette, de nem is gyöngítette. A nagy család lakomáin nekem át nem nyújtották a bekepipát és én a nagy családdal semmiféle rokoni összeköttetésben nem álltam. Mivelhogy azonban egy tekintélyes fővárosi lap nem éppen szeretetreméltó módon parentálta el ezt a mi néhai specialitásunkat és nem létezett rendellenességeknek tudja be korai elmulását: a közöskonyháról szóló akták lezárása előtt meg kell említeni, hogy a vezetőség tőle telhető buzgalommal intézte a kis intézmény nehéz ügyeit és a feléje irányított vádagnak igazán nincs semmi létjogosultságuk. Holt bizonyos, hogy a nagybecskereki közönség — more patrio — az idea születési percében lelkes ujjongásba tört ki, aztán pedig abbahagyta úgy a lelkes ujjongást, mint a közös evést. Hogy miért? Az okokat inkább a kisvárosi közönség különös természetében keresném, mint másutt. Kulturális törekvéseinkkel is így járunk, mert a tömeg energiája hihetetlen gyorsasággal lazul, akár levest adsz neki, akár tudományt. Nincs gyöngébb bázis, a kisvárosi közönség együttérzési képességénél; az ilyen összekapcsolódás rombolásra mindig alkalmas volt, építésre azonban a legtrikább esetekben. Vezetni pedig csak ott lehet, ahol van, kit. Az intézet ügyeit nem lankadó buzgalommal vezették, amíg egy szép napon arra nem ébredt a vezetőség, hogy úgy még mindig volna, kosztoló közönség azonban már alig van. Nincs, mert — nincs. Tudományos szempontból ez az okadatulás kissé gyalró, aki azonban ismeri a kisváros természetrajzát, bizonyára belenyugszik a ténynek és oknak emez azonosságába. A közös tüzhelyen a lángok elaludtak, mivelhogy a kisvárosi lángok és a kisvárosi lények természetéhez tartozik az alvás is, az elalvás is.

A naiv lelkek ezek után bizonyára beleszingatják magukat a kedves illúzióba, hogy az uri lányok ismét visszatérnek majd a szorgalmat ébresztő konyhai kályhához, ahol is asszonyi létre készítik magukat elő és friss buzgalommal sózzák a levest és forgatják a pecsenyét. A naiv lelkek azonban elfelejtik, hogy a feminizmus, ha tanításaival másutt tán nem is ért el látható sikereket, a konyhából, rövid idővel a létezése után, már kikergette a finom uri lányokat, akik a főzés jogát, más kivivandó jogokra való tekintettel, végérvényesen a szakácsnőknékné engedték át. Nekik derogál a főzés mestersége és én ezt értem: hiszen a műveltség magas régióiban nem a konyhán keresztül vezet az út. A műveltség magasabb régióiban azonban mégsem keresd az összes uri leányokat, mert ott valamennyit meg nem találod. Hol vannak hát a többiek? A munkától kétszáz, a műveltségtől száz kilométernyi távolságban talán rájuk akadsz.

De nincs szabály kivétel nélkül és ha valóban dolgos leányok előtt akarsz a nekik kijáró tisztelettel hódolni, vidd el a hódolatodat a csipkeállításba. Gyöngéd női kezek izlése és finom műérzéke ölelkezik a kiállított csipke-darabokon, amelyek amíg egyrészt a munka iránti szeretet melegségét bizonyítják, másrészt gyönyörű dokumentumai a női lélek bámulatos türelmének és harmóniájának. Ugy gondolom, csak tiszta és zavartalan lélekkel lehet a finom fonalat ily művészi formákká változtatni, amelyekről mintha a női lélek minden rejtett bája és kedves derüje mosolyogna ránk. Sajátos és zengzetes nyelv szól felénk ezekből a művészi mintákból, mélyen fekvő érzések kimondhatatlan szavak helyett előkelő szépségekkel vannak itt interpretálva. Ahol pedig helyben művészi mozgalmról van szó, ott a mi nagytehetségű mesterünknek, Streitman tanárnak jogos dicsérete el nem maradhat. Teremtő lelkének fiatalos energiája mindenütt művészetet ébreszt, az ő lelkesedése vezet szunnyadó törekvéseket kész és magas színvonalu eredményekhez. Valaki, aki a művészetet magáért és — önönmagáért szereti. Valaki, a sokak közül és a sokak — helyett.

Művészetéről lévén szó, inkább a szó, mint a vele járó gondolatok azonossága folytán, a mi szintársulatunk jut az eszembe, amely most Versecen tölti sivar napjait. A napjai azért sivarak, mert az estéi —

Híradás jö a közönség részvétlenségéről és arról, hogy egy estére, holmi nemzetiségi hangverseny miatt, kikergették őket a hajlékukból. Ez bizony szomorú sorsa a magyar színművészet ugynevezett apostolainak és a nekik kijáró sajnálkozást meg nem vonhatjuk tőlük. Éppen csak, mert magától kínálkozik, vetjük fel a természetes kérdést: Ezért kellett bennünket két heti vendégszereplés után a faképnél hagyni? Hiszen, ami azt illeti, színházba — nem menni, mi is tudunk. Sőt sokszor — színházba is tudunk menni.

Ujságot a 38 fokos hőség nem produkál és így — re bene gesta — hadd tegyem le a tollat! Mert jómagam ebben a hőségben — valóban nem sütök ki semmit . . . —odi.

Irodalom.

* **Előfizetési felhívás.** Vettük a következő előfizetési felhívást:

Magyar szokás — sirva vigadni. Fehér asztal köré ülnek jó pájtások, az asztalon boros üvegek és poharak, a szomszéd asztalnál pedig vagy a sarokban cigány játszik. Egyik nótát a másikat éri. Közben az ember el-elbusul, gondolkodik, cseveg. A bor fogytával egyenes arányban nő a jókedv. A kedélyállapot megváltozik és kezdődik a mulatozás. Minden mulatónak más a természete és aszerint történik a mulatság. Ily mulatozást irtam le tárcának több ízben és most e tárcákat összegyűjtve „Muzsikaszó mellett” cím alatt kiadom. A régi és a divatos nóták legszébbjeit mind közlöm bennök, úgy ahogy mulatozás közben a hegedű hurjain fölhangzanak szomorúan vagy vígan, halkán vagy hangosan. A mű ez év július elején fog megjelenni. Előfizetési ára 2 korona, amely összeg a „Libertas” nyomda részvénytársaság-nak Nagybecskerekre küldendő be. Semsey Gyula.

TÁVIRATOK.

Huszárok a király előtt.

Budapest, június 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király nevét viselő első huszárezred, a melyet Nagyszebenből Bécsbe helyeztek át, ma érkezett oda. Az ezred fölött a király ma szemlét tartott s miután az ezred parancsnoka elvezette a diszszázadot a király előtt, az uralkodó elismerését fejezte ki a parancsnoknak.

Miniszterek pünkösdi ünnepe.

Budapest, június 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap este temesmegyei birtokára, Klopodiára utazott s ott tölti a pünkösdi ünnepeket.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter pedig a pünkösdi ünnepekre a Balaton mellé utazott.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház legközelebbi ülése a pünkösdi ünnepek után szerdán június hó 10-ikén lesz, amikor folytatja a vasuti beruházásról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A költségvetés a főrendiházban.

Budapest, június 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiház június hó 10-ikén ülést tart, amelyen az 1908. évi költségvetést fogja tárgyalni.

A bankkérdés.

Budapest, június 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bankkérdés ügyében kiküldött bizottság legközelebbi ülését június hó 12-ikén fogja tartani, amikor Jellinek, Lánzy Leó és Lányi Mór szakértőket hallgatja meg.

A párbajellenes kongresszus.

Budapest, június 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti nemzetközi párbajellenes kongresszus ma folytatta tanácskozásait, amely egész délelőtt tartott. A délelőtti tanácskozáson fölolvasták Mery del Val pápai államtitkár levelét, a melyben közli, hogy a pápa üdvözli a kongresszust. A második párbajellenes kongresszus helyének megállapítását a legközelebb megalakuló budapesti végrehajtó bizottságra bizzák.

Öngyilkosság Sztérényi államtitkár előtt.

Budapest, június 6. (A „Torontál” ered. távirata.) Megrendítően izgalmas eset játszódott ma le Sztérényi József államtitkár audienciáján. A mai audiencián ugyanis kihallgatásra jelentkezett Csukai Ferenc műasztalos, akinek már régebben különböző panaszai vannak a központi zálogházak ellen. Legutóbb egy hosszú beadványt készített, amelyben különböző vádakkal illeti a zálogházak vezetőségét s ezt a beadványát a mai audiencián nyújtotta át Sztérényi államtitkárnak.

Az államtitkár átvette a beadványt, miközben megjegyezte, hogy ebben az ügyben a miniszterium már vizsgálatot tartatott, amely kiderítette, hogy Csukai vádjai alaptalanok.

Alig fejezte be megjegyzését az államtitkár, Csukai revolvert rántott s mielőtt a megdöbbenett államtitkár megakadályozhatta volna, mellbe lötte magát s eszméletlenül rogyott az államtitkár lábai elé.

A lövés zajára a szomszédszobákból

rémülten rohant be a hivatali személyzet s azt hitték, hogy az államtitkár ellen követte el merényletet. A besietők kivítették a vérében fekvő embert az államtitkár szobájából s a mentőkért telefonáltak, akik azután a még életben levő Csukait a Rókus-kórházba vitték, ahol most a halállal vívódik.

Öngyilkos menyasszony.

Budapest, június 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, Lécsies Sztetina ottani román urileány, aki jegyben járt egy fiatal emberrel, ma agyonlőtte magát. Tettét azért követte el, mert vőlegénye, miután a leány hozományául ígért örökséget nem kaphatta meg, az eljegyzést felbontotta.

Fölmentett gyilkosok.

Budapest, június 6. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Zomborból sürgönyzik, az ottani esküdtszék ma tárgyalta a Lázár-fiúk bűnügyét, akik atyjuk szeretőjét özv. Perlekovics Mátyásné, mert az atyjukat a tönk szélére vitte, megölték. Az esküdtek a Lázár-fiukat nem bűnösnek mondták s a törvényszék ennek alapján fölmentette őket.

Határidő-üzlet.

Budapest, június 6. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre 1908.) . . . 20.96 — — Rózsa (októberre 1908.) . . . 17.78 — — Zab (októberre 1908.) . . . 14.72 — — Tengeri (júliusra) . . . 13.30 — — Tengeri (új) . . . 12.72 — —

Közgazdaság.

A „Bermer” Magyar Általános Váltóüzlet R.-i. (Budapest), belf. jelentése a tőzsdéforogalomról és a pénzügyről.

Budapest, június 4.

A budapesti tőzsde a lefolyt héten teljes üzletlenség jegyében állott és még az internacionális értékekben is csak elvétve fordultak elő kötések. Még azon hir sem adott impulzust az üzletnek, hogy a magyar pénzügyi kormány és a Rothschild-csoport közti tárgyalások járadék kibocsátás tekintetében befejezés előtt állanak, sőt a Magyar általános hitelbank részvényei, dacára az ezen intézetnek, a kölcsön kibocsátásánál jutó főszerepnek, némi eszköket szenvedtek.

Az értékpapír piacnak eme stagnációja annál is inkább szembetűnő, miután a pénzügyi javulása egyre tart és a német birodalmi bank éppen ma szállította le kamalábát 4 1/2% -ra.

Némi keresletnek örvendtek a rimamurányi vasmű részvények, részben kedvező osztalék becsülésekre, részben pedig azon hirre, hogy a magyar kormány az érckivittelt korlátozni szándékozik, továbbá figyelemben részesültek a budapesti

Zacherlin

a legjobb rovarirtó szer.

Csak üvegben tessék vásárolni.

A tisztességes, becsületes kereskedő éberrel ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva közismert „ZACHERLINT” kér, ne akaszson nyakába megtévesztő surrogatumot.

Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

Ennélfogva mindenkit, aki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljen a „Zacherlin” névre.

közti vaspálya részvények, miután a Pesti magyar kereskedelmi banknak sikerült ezen részvényeknek Brüsszelben és Antwerpenben való bevezetését keresztülvinni és amennyiben ott sikerült a közuti részvények iránt érdeklődést kelteni, úgy kétségkívül nagyobb tételeknek Belgiumban való elhelyezése várható.

A 4%-os magyar koronajáradék árfolyama csak csekélyebb hullámzásoknak volt alávetve és a többi befektetési értékek árfolyama változatlan maradt.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	május 29	június 4.
4% magyar koronajáradék	93 70	93 60
magyar hitel részvény	750—	748—
rimamurányi vasmű részvény	562—	559—
budapesti közuti vaspálya részvény	554—	553—
osztrák-magyar államvasút-részvény	649—	691—
első magyar biztosító társasági részvény	972—	978—
magyar cukoripar részvény	1816—	1820—

Hivatalos termésbecslés.

— június 5.

A földmívelési miniszter most teszi közzé az első ideai hivatalos termésbecslést. A becslés többek közt a következőket jelenti:

Május hó második felében a hosszas szárazság, szeles idő és nagy meleg után, az ország egy jó részére kiterjedő többnyire zivataros eső, mely helyenkint ugyan kisebb jégesővel is járt, kedvezőleg hatott a mezőgazdaságra. Ahol eléggé bő eső volt, ott javult is a helyzet, mindazonáltal a növények jóformán országszerte az esőnek ma is nagy hiányát érzik, amit fokoz még a hirtelen beállott nagy meleg, melynek káros következményei máris mutatkoznak úgy az őszieken, mint különösen a tavaszianok.

Természetesen legkárosabb hatása mutatkozik az abnormális szárazságnak és melegnek leginkább azokon a területeken, ahol vagy igen kevés csapadék volt, vagy pedig ahol egyáltalán eső nem is volt. Így tehát a mezőgazdasági állapot ma sem kedvező és egész határozottsággal lehet állítani, hogy országos eső hiányában nagyon sok vidék terméskilátása, így különösen az Alföld nagy részén kritikusnak jelezhető.

Sürgősen esőre van szüksége a növényzetnek, mert a ma még helyenkint jó és átlag eléggé tűrhető ősziék és részben a tavaszianok is — az utóbbiak sok helyen jobban, mint az ősziék — már stagnálnak és közelfekvő a veszély, hogy a kalászkok fejlődése (nevezetesen a buza és árpa) a remélnél jóval kedvezőtlenebb lesz.

Az alább közzétett és számokban kifejezett termésátlagok, amelyek a nagy tömegben beérkezett termésátlagok főeredményei, a hozzájuk fűzött reményeknek megfelelően, nagyon jó időre és különösen bő esőre van szükség, különben a remények nemcsak hogy meg nem valósulhatnak, hanem még további visszaesésre is számíthatunk.

Egyedül a szőlő az, amely csaknem országszerte jó reményekre jogosít, holott a gyümölcsféle, amely oly gazdagon virágzott, a tömördek mennyiségben mutatkozó hernyók és cserebogarak kártételei miatt egyes vidékeken, ahol pusztításukra nem sok gondot fordítottak, rossz termést ígér.

Meg kell még emlékezni a május hó második felében előfordult jégesőről is, mely Pest, Nógrád, Békés, Bihar, Szepes, Maramaros, Torontál, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Zemplén, Heves, Hont és Háromszékvármegyében néhol érzékeny kárt is okozott. Kódót jelentettek: Baranya, Veszprém, Bácsbodrog és Zemplénumegyékből.

Az eredmények szerint: a buza területe 6,109,600 kat. hold, a rozs területe 1,929,118 kat. hold, az árpa területe 1,898,805 kat. hold, a zab területe 1,862,846 kat. hold, a tengeri területe 4,174,686 kat. hold, ezen terület után a június hó elsejére vonatkozó termésbecslések szerint remélhető, ha az időjárás mihamar megjavul, országos esőt kapunk:

Kat. holdanként átlagosan remélhető termés q. buza 6.24 q., rozs 6.26, árpa 6.76, zab 6.13, a bevetett és learatásra váró összes terület után pedig millió q. buza 37.53 q., rozs 12.7, árpa 12.83, zab 11.43.

A múlt évben termelt 32.50 millió q. buza, 10.60 millió q. rozs, 13.73 millió q. árpa és 11.54 q. zab.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Nyílttér.

(E rovat alatt közlötékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Messaline és „Henneberg”
Radium - selyem 75 kr-tól
Louis né feljebb, bérmentve és
Tafel vámmentesen. Minta
postafordultával.

Selyem

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.
(41/a-8.4)

Vérköpésben, szivbajban és asthmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletekből ki-
derült, hogy ilyeneknek egyedül

Labi Erzsébet-gyógyviz

ajánlatos fogyasztásra, amely ezek mellett nemcsak a **hugyszervek** betegségeiben legjobb víz, hanem a **legkifünőbb borvíz** és enyhén sós íze miatt mindenki, **még a legkisebb gyermekek is szívesen veszik magukhoz** a gyomor és légső hurutos megbetegedésénél.

Megrendelhető a forrásbirtólásnégnél Szolyván (Bereg megye).
473-10.8

Hársfalva gyógyfürdő.

Klimatikus gyógyhely.

(Vasuti állomás.) Posta és távirda.
230 méter magasságban a tenger színe fölött.

Fürdőidény: Május 1. — Szeptember 30.

Gyönyörű fekvés, ózondus levegő. — Hársfa- és fenyőerdők. — Kényelmes és olcsó ellátás. — Modern berendezés. — Hidegvíz-gyógyintézet — Sós és fenyő belézőtermek. (Inhalatorium) — Savanyuvizes és vasas ásványvízfürdők. — Orvosi felügyelet alatt álló kútfűző vendéglők.

Gyógyvize kitünő hatása:

tüdőbajok, malária (mocsárláz), gége-, hörg- és tüdőhurut, máj- és lépaganatok, hólyaghurut, specifikus a görvényes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria. Vérbajok, köszvény, görvény, bujajkór, delirium trem. potat. Női bajok, fehérfolyás, sápkór, havi zavarok stl.

Részletebb felvilágosítással szívesen szolgál

a fürdőigazgatóság Hársfalva (Bereg megye) 493-10.6

GOLDBERGER A. V.

HIRDETÉSI IRODA

BUDAPEST, IV., „RÖSER BAZÁR“-BA

(KÁROLY-KÖRUT 22.)

HELYEZTETETT ÁT.

507-55

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csőszelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csőszelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Nyomdász-tanuló

Jó családból

azonnal felvétetik.

Olcsó árak! Szolid kiszolgálás!

Tessék meggyőződni a nagy választékról

női kalapokban,

antique ernyők finom chine bordurral, kötények, harisnyák és félharisnyák, finom úri ingek, nyakravalók, gallérok és manchetták.

Minden rövidaru, úri- és női divatba vágó cikkek.

Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Szíves megrendelésekért esedezik

JÓNÁSZ BERTALAN,

(544-10.1)

Fő-utca.

Malom ispán

alkalmazást nyer

ANNAU ÉS WINGLER

hengermalomban, ki ily minőségben alkalmazva volt, előnyben

részesül.

(545-2.1)

Faáru-üzlet

biztos kereset, kedvező feltételek mellett

eladó.

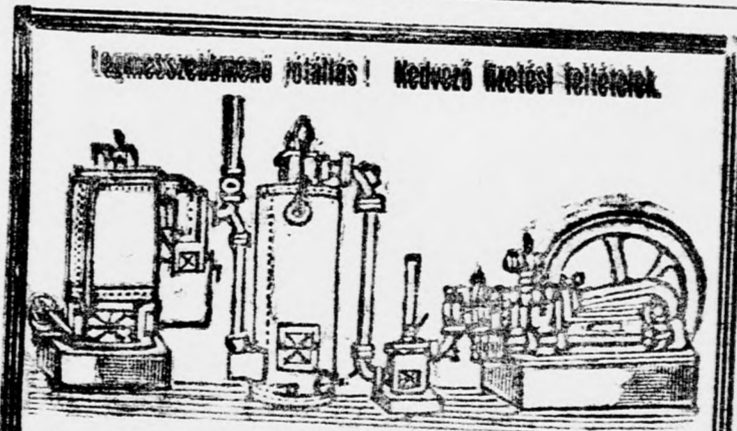
Bővebbet

Galler Péternél

fűszerkereskedés a fehér kakasoz

502-33

Nagybecskerek.

A DREZDAI MOTORGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
egyik legrégebbi és legnagyobb
MOTORGYÁR

szállítja az olcsóért
legkülönbözőbb
legnagyobb
legkisebb
javak
legújabb
legelőkelőbb
üzem

Szivattyú-
Benzin-
Gáz-
Kerosolin-
Acetylen-
Motorokat és lokomobilokat

Vendéglátás és szállás: Gellért Ignác és Tsa
Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon szám: 12-91.

522-10.2

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

1871/908. tkvi sz.

534-1.1

Árverési hirdetmény és kivonat.

A perlaszi kir. járásbiróság mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Poroszkay Béla torontálvármegyei főügyész által képviselt Torontálvármegye árvaszéke javára 240 korona tőke, ennek 1908. évi jan. hó 1-től járó 5% kamatai, 17 kor. 30 fill. jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi 60. t.-c. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében és a 150. §-a alapján Veliszavlyev Mileva s az általa képviselt kk. Veliszavlyev Józsa és Koszta botosi lakosok ellen s az ezen kir. járásbiróság területén, Botos község határában fekvő és a botosi 1146. f., 3409. sz. tkvben foglalt:

1. 549. sz. ház és 800 □-öl házhelyre egészben 70 kor.;

2. 28. hrsz. 4 hold II. oszt. szántóból kiskoru Veliszavlyev Józsa és Kosztát illető 1/6-od részére 156 kor.;

3. 28. hrsz. 5 hold II. oszt. szántóból kisk. Veliszavlyev Józsa és Kosztát illető 1/6-od részére 156 kor.;

4. 28. hrsz. 1511 □-öl kaszálóra egészben 29 kor.;

4. 146. hrsz. 664 □-öl szőlőre egészben 158 kor. becsárben az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Botos községében 1908. évi július hó 3-ik (három) napjának délelőtti 9 órájkor fog megtartatni a következő, ugy a tkvi hivatalban, mint Botos községében kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlasz, 1908. évi március hó 13.

Áts.
kir. aljbiró.

WEITERSCHAN JAKAB.

Főüzlet Hunyadi-utca,

fiók-üzlet Német- és Aradáci-utca sarkán

Ajánl gazdagon felszerelt anyag- és fűszerárú olkkain kívül

a tavaszi vetéshez friss magféléket, egymint: lucerna, angol fokfü, valódi oberdorfi répmagot, mindenféle főzelék- és virágmagot a legjobb kelési minőségben.

— Raffia, kékkő a legjobb minőségben. —

Föld- és faadfesték, lakk, bronz, olaj- és olajlakk-festék, emallak, brunolin.

==== Kőműves- és festőecsetek. ====

Állandó raktár cement, portland, mész, háztetőlemez, kátrány, karbonneum, kocsikenőcs és gépolajban.

Saját termései

bor és törköly-pálinka.

Ásványvizek nagy raktára.

== Friss töltés! ==

143-52.19

Folyékony
Somatose
jó szolgálatokat tesz
**gyenge gyermekek és
felnőttek táplálkozásánál**

Kapható a gyógyszerárakban és drogalizletekben.

Árverési hirdetmény

Szerbcsanád községe mintegy 7000 holdnyi vadászati területén gyakorolható

vadászati jog

1908. évi június hó 22-ik napján d. e. 9 órákor Szerbcsanád községébe tanácsstermében írásbeli zárt és utóajánlatok mellőzésével tartandó nyilvános szóbeli árverésen f. évi augusztus hó 1 ső napjától számított 6 (hat) egymásután következő évre bérbeadatik. Az árverési feltételek Szerbcsanád község jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Szerbcsanád, 1908. évi június hó 3.
Előljáróság.

542-3.1

Szolid, 40 éves intelligens urinó házvezetőnői állást keres

papi házhoz, éltesebb urhoz vagy anyátlan gyermekekhez. A háztartásban, főzés és baromfitenyésztésnek minden ágában jártas. Vidékre vagy pusztára is elmegy.

M. K. Budapest, VII., Nyári-u. 34.
I. emelet, ajtó 5. szám alatt.

533-3.1

142/190. sz.

Ujszentpéter község előljáróságától.

Árlejtési hirdetmény.

Ujszentpéter község iskoláinak tatarozása és újbóli felszerelése 3173 kor. 80 fillér előirányzott összeggel fetsőbb hatóságilag is jóváhagyatván, miért is e munkálatokra árlejtés hirdettetik, mely árlejtés megtartására határnapul f. évi június hó 9-ének d. e. 9 órája tüzetik ki a községébe tanácsstermében. Költséglőirányzat és feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekintheők.

Ujszentpéter, 1908. évi május hó 28.

Tötössy Kálmán,
jegyző.

Marx János,
bíró.

543-11

„AZ UJSÁG”

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön.

Társzerkesztő: dr. Agai Béla.

FŐMUNKATÁRSÁK:

Herczegh Ferenc

Kenedi Géza

Kóbor Tamás

Kozma Andor

Mikszáth Kálmán

Előfizetési árak: 1 hónapra 2 korona 40 fillér, egy negyedévre 7 korona, félévre 14 korona, egész évre 28 korona. „AZ UJSÁG” a DIVAT-SALON-nal együttesen előfizetve egy negyedévre 9 korona.

Cím: „Az Ujság” kiadóhivatala Budapest, Rákóczi-ut 54.

VIDÉKI ELŐFIZETŐK FIGYELMÉBE.

Vidékről Budapestre érkező, itt tartózkodó vagy átutazó előfizetőinknek az olvasóterem New-York-Palota, Erzsébet-körut 9. menetrendekkel, fürdők prospektusaival és egyáltalában minden tudnivalóval a legkészségesebben áll rendelkezésre.

Az olvasóterem reggel 8-tól este 8-ig van nyitva.

541-4.1

OS
BUDA
Ber
ber
sziv

A jelen
ereje.
erőkén
száz t

it

Árjegyző

dij

Schloss

Magos

Papp J.

Nagy J.

Ifj. Pál

Va

• az

Egy

3-10

telj

hoz

rág

elés

Egy

számt

kam

biz

SIE

Az elő

számt

nél,

Szab

Mint

FO

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

BU

Közvet

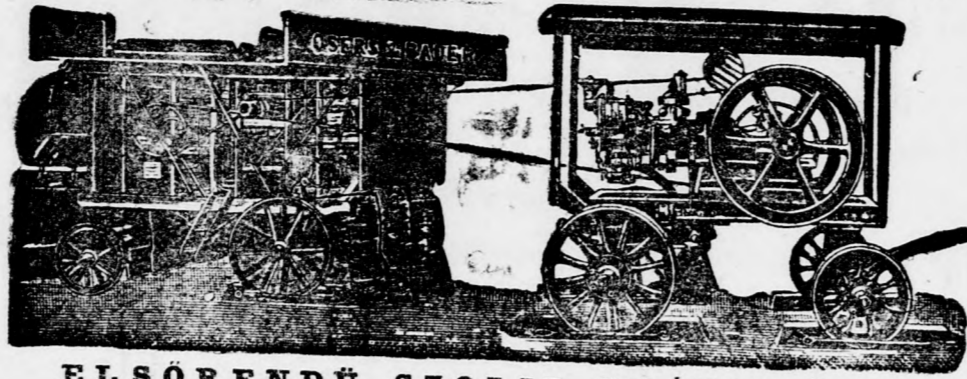
OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18. • • • • WIEN, XX., Dresdnerstrasse 31-33.

**Benzinlokomobilok,
benzinmotorok,
szivógázmotorok.**

A jelenkor legelősebb üzemerefe. Üzemköltség óra-lőerőként 2-3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

ELSŐRENDŰ SZOLID GYÁRTMÁNY.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket:

Schloss János és Társai Szászváros	8 HP. cséplő szerelvény	Takács Imre malomtulajdonos, Pásztor 75 HP szivógáztelep
Magosi János és Fiai Monor (tanyák)	6 HP. " "	Stenger Vilmos Nagytopótecz 50 HP. "
Papp János Ihárosberény	8 HP. " "	Rosmann Samu Mocs (Koloszu.) 40 HP. "
Nagy J. Pál, Boglár	6 HP. " "	Herczeg József Magyarbányhegyes 30 HP. "
Ij. Pál István, Orda (Boglár mellett)	4 HP. " "	

és még számos nagy uradalomba. 83-51-19

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3*10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elégendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K.-ért, szűrtügy felöltözöket, turistalódent, selyemkangarnt stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetvásárlásait közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piácon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legelősebb árak. Óriási választék. Mintaküld, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

226-40.29

Steckenpferd liliomtejszappan

a legenyhébb kézi-szappan.

285-20.7

Gyógyszerész gyakornoknak

felvétetik 6 gimnáziumi osztályt végzett fiatalember. Az illetőnek a német nyelven kívül a román vagy szerb nyelvet is értenie kell.

A feltételeket tudatja

Küchler Béla gyógyszerész Versecen.
(Temesmegye).

454-5.5

Helyben nagyobb iparvállalatnál egy

házi szolgáló

felvétetik. — Írás és olvasás tudása megkívántatik.

Cím megtudható a kiadóhivatalban.

484-x.2

PETERFALVI PÁPIRGYÁR
OCEAN GGB.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK.**

KAPHATÓK MINDEN JOBB PÁPIRKERESKEDÉSSEN

287/b-10.9

Hölgyek
részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a FÖLDES-FÉLE MARGIT-CRÉME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mittesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.
Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.
KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 korona, Margit-szappan 70 fill., Margit-lőgpép 1 korona, Margit-areviz 1 korona.
Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő.

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.
Főraktár Nagybeoskereken
Benkovich Mihály, Basch Ernő, Jakobi Armin és Kellner József gyógyszerészeknél Mekuhn Dezső drog.

Angol lokomobil

eladó
12-es, kitűnő jó karban

Vörös Antalnál, Perlaszon.
(Torontálmegye.)

533-5.3

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegekben —.30, —.60, 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis Polcsák ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogeriában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-Plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a **TIRGRAM** névre.

Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

19-15.12

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

vasuti állomás, posta, távirtda és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsit Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15.—szept. 15.

Speciális gyógyfürdő szívbeteg részére, női bajoknál, hólyag és vesebajoknál, kö- és fűvénybetegségeknek, a légutak-, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sápokor, vérszegénység, görvély- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radioaktív szén-savas sós és szén-savas vasas orrások. Prospectust kívánatra küld a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

≡ SZÉNSAV-MŰVEK ≡

kártelen kívül szállítanak, azonnai, bármily mennyiségű természetes vagyileg legtisztább folyékony szén-savat a világhírű buziásfürdői szén-savforrásokból.

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szén-savval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Sürgönyoim: MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ. Interurban telefon 18. sz.

(463-153.64)

Eladó, két darab teljesen felszerelt Johnston kéveköto aratógép

mely 1906. évben szállítottott ujonnan és csak egy napig létt használva, 600 koronáért darabonként.

Cím e lap kiadóhivatalában.

516-x.10

